

A FORDÍTÓ ELŐSZAVA

Mikeás próféta Ézsaiásnak ifjabb kortársa volt. Prédikálása témáin, olykor még szóhasználatán is meglátszik a nagy próféta hatására. Nagy különbséget jelent viszont az, hogy míg Ézsaiás a fővárosban, Jeruzsálemben élt, jól ismerte az ottani körülményeket, találkozott akár királyokkal is, addig Mikeás egy vidéki városkában hirdette az igét. Ámószhoz hasonló, egyszerű „paraszt-próféta” volt. Ézsaiás költőien szép stílusához képest ő nyersebben fogalmazza meg haragos próféciáit. Megfordulhatott a fővárosban is, ott mondhatta egyik-másik jövendölését (például 3,9-12), javarészt azonban a vidéki lakosság fölött basáskodó, a gazdagodás érdekében törvénytelenségre is hajlandó „népnyúzó” (3,2) uraságokat ostromozza. Félelmes kép tárult fel előtte Istennek büntető ítéletéről, amelynek történeti közeledtét már jelezték az asszír hadjáratok. Ezt a lesújtó ítéletet hirdette népe előtt kemény hangú próféciáiban.

Mikeás könyvében számos üdvprófécia is van. Kálvin magyarázata bátran ötvözi az ítéletes fenyegetést és az új élet ígérését: A választott nép megérdemelte az ítéletet, és nem kerülheti el sorsát, Isten azonban fenntartja kiválasztó akaratát, és majd a nagy nyomorúság után megkegyelmez népe „maradékának”. Ez a maradék a hívők kicsiny csoportja, ők látják majd meg az új élet és az üdv áldását. Ez azonban Isten kegyelmének az ajándéka - hogy senki ne kérkedjék.

Mind az ítéletes fenyegetés, mind a megváltó kegyelem hirdetése arra int, hogy alázatosan éljünk Isten előtt. Mikeás könyvének héber szövege nehéz, helyenként alig érthető, főleg azért, mert vélhetőleg a másolgatások során módosult vagy éppen romlott a szöveg. Kálvin saját latin fordítása igyekszik a betű szerinti értelmezésre, aminek sokszor körülményes magyarázkodás az eredménye. A mai fordítások számos esetben eltérő, többnyire a régi klasszikus bibliafordításokhoz igazodó, egyszerűbb megoldást adnak. Gyakran jár el hasonlóan új magyar protestáns bibliafordításunk is. Mivel Kálvin Mikeás-magyarázatánál is ez utóbbit vesszük alapul, ezért az előforduló különbségeket a lapalji jegyzetekben indokoljuk.

Fordításunk Kálvin latin nyelvű előadásainak szövege alapján készült. J. Calvini Opera omnia, Brunsvigae 1890. Opera exegetica et homiletica. Vol. XXI. Sp. 281-435. - Segítségül és ellenőrzésül szolgált a holland fordítás, W. de Graaf munkája: De kleine profeten III. 115-322. old.